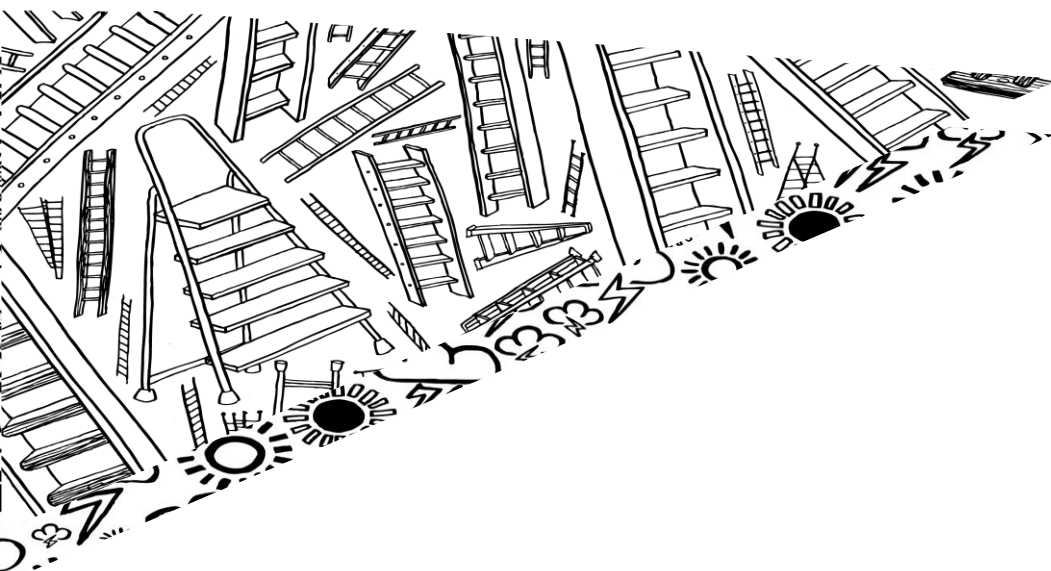

Haninge kommun

Granskning av delårsbokslut 2015

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	2
3. Kommunens resultat och balansräkning.....	2
3.1. Resultaträkning och prognos	2
3.2. Balansräkningen	3
3.3. Slutsats	4
4. Övergripande kommentarer kring delårsrapporten	4

1. Sammanfattning

Vi har översiktligt granskat Haninge kommuns delårsrapport per 31 augusti 2015. De väsentligaste slutsatserna i granskningen sammanfattas enligt följande:

- Bokslutsdokumentationen bedöms vara tillräcklig. Granskningen av resultat- och balansräkningar indikerar inte att det föreligger några väsentliga fel i redovisat resultat och ställning för perioden.
- I delårsrapporten ges en översiktlig redovisning av nämndernas resultat vad gäller verksamhet och ekonomi.
- Det är viktigt att åtgärder vidtas för att komma till rätta med det finansiella underskott som prognostiseras för äldrenämnden inför årsbokslutet. Det är väsentligt att kommunen klargör hur budget- och prognossäkerheten kommer att utvecklas och förstärkas till kommande år.
- Återrapportering avseende god ekonomisk hushållning, vilket definieras som ekonomisk hållbarhet i delårsrapporten, samt uppföljning av övriga mål bedöms vara tillräcklig. Det noteras dock att ett flertal av de kommunövergripande målen inte förväntas att uppnås till årsbokslutet 2015.
- Kommunen bör överväga att komplettera framtida delårsrapporter med tydlig utvärdering samt prognos avseende det kommunala balanskravet.
- Det är oroväckande att ramavtalstroheten försämrats under året.

2. Inledning

En översiktlig granskning av kommunens delårsrapport per 2015-08-31 har utförts i enlighet med god revisionssed samt med beaktande av bestämmelserna i kommunallagen och den kommunala redovisningslagen. Granskningen är begränsad i jämförelse med granskningen av ett årsbokslut.

3. Kommunens resultat och balansräkning

Vi har granskat resultatutfallet per 31 augusti 2015 samt analyserat större budgetavvikelser och förändringar mot föregående års delårsrapport. Vi har även tagit del av redovisad prognos avseende helåret 2015. Med utgångspunkt från vår väsentlighets- och riskanalys har vi granskat delårsrapportens resultat- och balansräkning. Nedan ges kommentarer till väsentliga resultat- och balansposter för vilka vi gjort iakttagelser.

3.1. Resultaträkning och prognos

Haninge kommun redovisar per 31 augusti 2014 ett positivt resultat om 68,1 mkr (92,4 mkr). Resultatet är en försämring mot samma period föregående år med 24,3 mkr. Prognosen för helåret uppgår till totalt till 29,3 mkr, vilket understiger justerad årsbudget med 38,5 mkr. Det bör i sammanhanget noteras att fullmäktige beslutade om en nedjustering av kommunens årsbudget med 10,9 mkr, vilket avser en överföring av driftmedel från 2014.

Av delårsrapporten framgår att nämnderna prognostiserar totalt ett underskott om 45,5 mkr, där äldrenämnden står för ett underskott om 56,5 mkr. Även grund- och förskolenämnden prognostiserar ett underskott uppgående till 4 mkr. Övriga nämnder prognostiserar överskott eller inga avvikelser mot budget.

Delårsrapporten omfattar en kortfattad sammanställning rörande nämndernas utfall mot budget per sista augusti, och nämndernas prognostiserade utfall analyseras och kommenteras.

Vid granskningen av kommunens semesterlönekostnader har vi noterat, i likhet med tidigare år, att schablonberäkning ligger till grund för redovisningen, dvs. inte faktiskt upparbetad semesterrätt. Detta innebär att det föreligger en viss osäkerhet, om än inte väsentlig, i delårsboks slutet.

Efter vår översiktliga granskning är det vår bedömning att kommunens redovisade delårsresultat inte är behäftade med några väsentliga fel.

3.2. Balansräkningen

Materiella anläggningstillgångar

Periodens investeringar uppgår till 107,4 mkr, vilket utgör ca 27 procent av årets totala investeringsbudget (ca 14 procent i föregående delår). Periodens investeringar är bland annat hänförliga till VA-området. Prognosen visar att 74,7 procent av årets investeringsbudget kommer att förbrukas under året. Om prognosen avseende investeringsbudgeten infrias är det en betydande förbättring i jämförelse med tidigare år. Det är fortfarande revisionens uppfattning att det är, ur ett styrningsperspektiv, av vikt att kommunen i sin årliga budgetprocess ytterligare bedömer rimligheten i den investeringsbudget som antas av fullmäktige.

Vi har kontrollerat att redovisningen enligt huvudboken överensstämmer med anläggningsregistret. Stickprovvis granskning har genomförts av periodens investeringar mot verifierande underlag samt att vi rimlighetsbedömt periodens avskrivningar. Granskningen som utförts med avseende på rörelse- och balansgillhet har inte föranlett några anmärkningar. I samband med granskningen av årsboks slutet 2015 har vi för avsikt att genomföra ytterligare granskning av anläggningsredovisningen.

Rådet för kommunal redovisning har i sin rekommendation (RKR11.4) (redovisning av materiella anläggningstillgångar) klargjort och förtydligat kravet på att kommuner ska tillämpa komponentavskrivning av sina materiella anläggningstillgångar. Rekommendationen gäller från räkenskapsåret 2014. I vår granskning har vi noterat att kommunen inte tillämpar denna rekommendation fullt ut, men har initierat ett arbete för att så ska ske. Vi har för avsikt att följa upp detta arbete i samband med granskningen av årsboks slutet 2015.

Finansiella anläggningstillgångar

Merparten av de finansiella tillgångarna avser utlåning till kommunens bolag, vilka i stort sett är oförändrade, i jämförelse med föregående år.

Övriga kortfristiga fordringar samt Exploateringsområden

Större balansposter utgörs av kundfordringar, statsbidragsfordringar, interimfordringar samt övriga kortfristiga fordringar. De kortsiktiga fordringarna har minskat med 22,1 mkr sedan

årsbokslutet 2014. Minskningen förklaras bland annat av att momsfordringar reglerats under året, samt periodisering av upplupna skatteintäkter. Ökningen av exploateringsområden är hänförlig till de projekt som kommunen bedriver, bland annat i Vega.

Kassa och bank

Kassa och banktillgodohavanden uppgår till 502,5 mkr i delårsbokslutet vilket innebär en betydande ökning i jämförelse med årsbokslutet 2014. Ökningen är framför allt hänförlig till upptagande av nya lån under året. Vi har stickprovsvis stämt av redovisade saldon mot bankkontoutdrag. Mindre differenser har noterats, vilka är under utredning av kommunen i samband med vår översiktliga granskning av delårsbokslutet.

Avsättningar

Avsättningar utgörs i huvudsak av kommunens pensionsåtaganden. Vi har stämt av redovisade belopp mot prognos från KPA.

Långfristiga skulder

Kommunen startade för tre år sedan en internbank. I samband med detta tog kommunen över Tornberget Fastighetsförvaltning AB:s externa lån mot Kommuninvest, Nordea och Swedbank. De externa lånen uppgår vid delåret till 1 851,4 mkr. Under perioden har ny upplåning med ca 440 mkr skett. Syftet med upplåningen är att kommunens externa upplåning ska vara lika stor som kommunens utlåning till Tornberget. Detta för att minska risken med avseende på begränsningar rörande avdrag för räntekostnader inom koncernen. Upplupna räntor bedöms vara beräknade på ett rimligt sätt i delårsbokslutet.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder utgörs främst av leverantörsskulder, interimsskulder samt semesterlöneskuld. Vi har utfört avstämningar mellan huvudboken och verifierande underlag. Minskningen i jämförelse med årsbokslutet förklaras huvudsakligen av minskning av utestående leverantörsfakturor.

Liksom föregående år har vi noterat svårigheter att redovisa faktiska lönerelaterade skulder vid delårsbokslut, främst med avseende på kommunens semesterlöneskuld till de anställda. I samband med vår granskning av delårsbokslutet har vi konstaterat att dessa problem till viss del kvarstår även i år. I delårsbokslutet har historiska data använts som utgångspunkt för beräkning av de personalrelaterade skuldernas storlek. Semesterlöneskuldens storlek är därför oförändrad sedan årsbokslutet 2014. Det föreligger således fortfarande vissa brister i kommunens redovisning av dessa skulder i delårsbokslutet. Bristerna bedöms dock inte uppgå till väsentliga belopp.

3.3. Slutsats

Vår uppfattning är att redovisade resultat- och balansräkningar i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat och ställning per den 31 augusti 2015.

4. Övergripande kommentarer kring delårsrapporten

Delårsrapportens inledande del omfattar en uppföljning och analys av fullmäktiges tre övergripande målområden:

- *Ekologisk hållbarhet*
- *Social hållbarhet*
- *Ekonomisk hållbarhet*

För varje målområde, med nedbrutna mål, redovisas aktuell status samt kommenterar från respektive nämnd. Vid granskningen noteras, i likhet med tidigare år, att flera mål (9 st) inte utvärderats i samband med upprättandet av delårsbokslutet. Vidare har ett flertal mål (9 st) inte uppnåtts i delårsbokslutet. Tre av målen har delvis uppnåtts och tre mål har uppfyllts. Att ett flertal mål inte har utvärderats vid delårsbokslutet kan ha naturliga orsaker, men försvårar avsevärt bedömningen av kommunens måluppfyllelse. Vidare kan det bedömas vara oroväckande att 75 procent av målen inte är uppfyllda, eller endast delvis uppfyllda vid delårsbokslutet. Revisorerna ser med oro på detta och ämnar följa utvecklingen inför årsbokslutet samt ställa frågor till ansvariga nämnder i samband med höstens möten med samtliga nämnder.

Delårsrapportens följande avsnitt omfattar analyser och kommentarer kring kommunens ekonomiska resultat och prognos, och omfattar driftsredovisning och investeringsredovisning. Ett antal finansiella nyckeltal, prognostiserat resultat samt årets investeringar redovisas och kommenteras för respektive nämnd. Även känslighets- och riskanalyser kommenteras för respektive nämnd. De avslutande avsnitten i delårsrapporten redovisar kommunens arbete med personalområdet samt en uppföljning av intern kontroll.

Det är positivt att status avseende större investeringsprojekt kommenteras och analyseras översiktligt i delårsrapporten. Vidare är det positivt att det i delårsrapporten finns separata avsnitt där utvecklingen rörande kommunens sjukfrånvaro beskrivs samt det övergripande arbetet med intern kontroll, och uppföljningen av denna. Resultat och ställning för kommunens helägda dotterbolag bifogas.

Vår bedömning är att delårsrapporten ger en, i huvudsak, tillräcklig samt översiktlig bild av måluppfyllelsen per sista augusti 2015. I delårsrapporten finns en kortfattad redogörelse per nämnd rörande väsentliga händelser under perioden samt en uppföljning av utfall mot budget och prognos. Det är positivt att delårsrapporten omfattar en kortare känslighets- och riskanalys. Delårsrapporten omfattar även en övergripande redogörelse avseende fullmäktiges mål rörande ekonomisk hållbarhet, vilket torde motsvara kommunallagens begrepp rörande "god ekonomisk hushållning". Dock saknas i delårsrapporten, i likhet med föregående år, en tydlig avstämning samt prognos avseende det kommunala balanskravet. Detta vore önskvärt till kommande års delårsrapporter. Det är inte bra att flera av kommunens ekonomiska mål inte beräknas att bli uppfyllda under året.

Vi noterar att flera nämnder prognostiserar större avvikelser från budget, där äldrenämndens avvikelse utgör den största avvikelsen. Det är vår uppfattning att upprepade budgetavvikelser riskerar att ifrågasätta budgetens trovärdighet. Det är i detta perspektiv viktigt att kommunen klargör hur budget- och prognossäkerheten kommer att utvecklas och förstärkas till kommande år. Det är positivt att kommunstyrelsen initierat en genomlysning av äldrenämndens verksamhets- och ekonomistyrning. Revisionen har för avsikt att nogsamt följa upp vad denna genomlysning visar samt vilka åtgärder som berörd nämnd, samt även kommunstyrelsen, ämnar vidta.

Vidare noteras att ramavtalstroheten har försämrats under året, vilket är oroväckande. Kommunens arbete med att bryta denna negativa trend kommer att följas upp av revisionen under året.

Vår bedömning är fortsatt att delårsrapportens valda form och enhetliga struktur är tydlig, vilket gör redovisningen relativt lättillgänglig. Det är positivt att kommunen fokuserar på ett antal målområden med återrapportering som presenteras på ett överskådligt sätt. Kommunen har vidare i årets delårsrapport infogat en sammanställd redovisning, vilket inte var fallet föregående år.

Stockholm den 30 september 2015

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor